

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Burzovní trh

Filip Procházka

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Filip Procházka

Ekonomika a management

Provoz a ekonomika

Název práce

Burzovní trh

Název anglicky

Stock market

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je definování pojmů týkající se burzovního trhu a burzy. Uvést nástroje s kterými se na burze obchoduje a jejich charakteristiku. Práce bude rozdělena na dvě části, a to na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části budou představeny základní pojmy jako akcie, opce a další. V této části bude také charakterizována burza a její rozdělení podle typů obchodů. Seznámíme se také s nejvýznamnějšími burzami na světě a s jejich burzovními indexy.

Praktická část se bude věnovat burzám v České republice. Zaměří se na fungování Burzy cenných papírů Praha a.s., a na českou burzu cenných papírů RM-System a.s.. V této části bude uvedena historie těchto burz, jejich organizační struktura, používané indexy a způsob obchodování. Na každé z těchto burz bude zhodnocen vývoj dvou kurzů akcií společností po dobu 12 měsíců.

Metodika

K dosažení těchto cílů práce budou prostudovány webové články, weby organizátorů obchodů s cennými papíry a také odborné publikace a další tištěné a elektronické zdroje, které se týkají burz a burzovního trhu. Pomocí deskriptivní metody budou popsány burzy světové burzy a jejich indexy.

V praktické části budou popsány burzy cenných papírů v České republice a jejich fungování. Budou také analyticky a graficky zpracovány vývoje kurzů akcií vybraných společností za sledované období.

Doporučený rozsah práce

cca 40 stran

Klíčová slova

Akcie, akciový trh, burza cenných papírů, investování a obchodování

Doporučené zdroje informací

Hartman Ondřej : Začínáme na burze – rozšířené vydání : jak uspět při obchodování na finančních trzích – akcie, komodity a forex, kryptoměny, Albatros Media, a.s., ISBN 978-80-265-0802-1

Radová J., Dvořák P., Málek J. : Finanční matematika pro každého, Praha : Grada Publishing a.s., 2013, ISBN 978-80-2474-831-3

Rejnuš Oldřich : Finanční trhy: 4., aktualizované a rozšířené vydání, Grada Publishing a.s., 2014, ISBN : 978-80-2479-407-5

Syrový Petr : Investování pro začátečníky, Praha : Grada, 2005, ISBN 80-247-1366-7

Štýbr David : Začínáme investovat a obchodovat na kapitálových trzích, Praha : Grada Publishing a.s., 2011, ISBN 978-80-2477-237-0

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

RNDr. Jan Grosz

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 24. 2. 2021

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 2. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 02. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Burzovní trh" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 12. března 2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval RNDr. Janu Groszovi za cenné rady při zpracování bakalářské práce.

Burzovní trh

Abstrakt

Předmětem této bakalářské práce je burzovní trh. První část práce je zaměřena na charakteristiku nástrojů finančního trhu. Obsahuje definice akcií, opcí nebo forexu. Popisuje burzy a jejich rozdělení. Představení burz ve světě a jejich indexů.

Praktická část je zaměřena na burzy v České republice, a to především na charakteristiku Burzy cenných papírů Praha a RM-Systém česká burza cenných papírů. Na těchto burzách jsou sledovány vybrané vývoje kurzu akcií za 12 měsíců.

Klíčová slova: burza, burzy v ČR, akcie, opce, burzovní index, vývoj kurzu akcií

Stock market

Abstract

The subject of this bachelor thesis is the stock market. The first part of the work is focused on the characteristics of instruments of financial market. It contains definitions of stocks, options or forex. Describes stock exchanges and their division. Introduction of stock exchanges around the world and their indexes.

Practical part characterizes stock market in the Czech Republic, especially on the characteristics of the Prague Stock Exchange and the RM-System Czech Stock Exchange. Development of selected shares is observed on these exchanges for 12 months.

Keywords: stock market, stock exchanges in czech republic, shares, options, share price development, stock index

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce.....	11
2.2 Metodika.....	11
3 Teoretická východiska	12
3.1 Nástroje finančního trhu	12
3.1.1 Akcie	12
3.1.2 Futures a komodity	14
3.1.3 Opce.....	15
3.1.4 Forex.....	15
3.1.5 Kryptoměny.....	16
3.2 Burza.....	17
3.2.1 Pojem burza.....	17
3.2.2 Funkce burz	18
3.2.3 Členění burz	18
3.2.4 Nejvýznamnější světové burzy cenných papírů	20
3.2.5 Akciové indexy.....	21
3.2.6 Historicky největší burzovní krach.....	24
3.3 Mimoburzovní trh.....	25
4 Vlastní práce	27
4.1 Burzy v ČR	27
4.1.1 Českomoravská komoditní burza v Kladně.....	27
4.1.2 Komoditní burza Praha.....	27
4.1.3 BCP Praha, a. s.....	28
4.1.3.1 Historie.....	28
4.1.3.2 Orgány burzy BCPP	29
4.1.3.3 Obchodování na BCPP.....	30
4.1.3.4 Indexy na pražské burze.....	31
4.1.4 Burza RM-System	36
4.1.4.1 Index RM	38
4.2 Vývoj kurzu akcií obchodovaných na BCPP.....	40
4.2.1 ČEZ, a. s.	40
4.2.2 Kofola ČS, a. s.....	41

4.3	Vývoj kurzu akcií obchodovaných na burze RM-System	43
4.3.1	Microsoft Corporation	43
4.3.2	Facebook Inc.	44
5	Výsledky a diskuse	46
5.1	ČEZ, a. s.	46
5.2	Kofola ČS, a. s.	46
5.3	Microsoft Corporation	47
5.4	Facebook Inc.	48
6	Závěr	49
7	Seznam použitých zdrojů	50

Seznam grafů

Graf 1:	Složení indexu PX	32
Graf 2:	Složení indexu PX-GLOB	34
Graf 3:	Vývoj kurzů indexů PX za sledované období	35
Graf 4:	Vývoj kurzu indexu RM	39
Graf 5:	Vývoj kurzu akcií společnosti ČEZ, a. s.	41
Graf 6:	Vývoj kurzu akcií společnosti Kofola ČS, a. s.	42
Graf 7:	Vývoj kurzu akcií společnosti Microsoft Corporation	44
Graf 8:	Vývoj kurzu akcií společnosti Facebook Inc.	45

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Převody komoditních jednotek	14
Tabulka 2:	Tabulka nejdůležitějších měn	16
Tabulka 3:	Kurz nejrozšířenějších kryptoměn a jejich hodnot k 28.2.2021	17
Tabulka 4:	Seznam akcií v indexu PX	32
Tabulka 5:	Seznam akcií indexu PX-GLOB	33
Tabulka 6:	Tabulka změn kurzů indexů PX	35
Tabulka 7:	Seznam akcií obchodovaných na burze RM-System	38
Tabulka 8:	Akciové tituly obsažené v indexu RM	39
Tabulka 9:	Změna indexu RM za sledované období	40

1 Úvod

Tématem této bakalářské práce je burzovní trh. Burzy se za dlouhá léta svého fungování podstatně vyvinuly a v posledních letech se již většina burzovních obchodů provádí elektronicky. Díky této změně je přístup pro všechny investory jednodušší a pohodlnější. Jednou z největších výhod elektronických systémů je možnost sledování aktuálních hodnot a rychlejší reakce na změny. Nejčastěji obchodovaným instrumentem jsou akcie. Investování do akcií se dá rozdělit na dva typy. Na krátkodobé a dlouhodobé. Při krátkodobém investování se obchodníci snaží předpovědět budoucí hodnotu kurzu a vydělat na jeho rozdílu. V dlouhodobém investování, doufají obchodníci v konstantní vývoj společnosti a také udržení či zlepšování její pozice na trhu. Dlouhodobé investory také láká možnost dividendového výnosu z držby akcie, který může sloužit jako jeden z jejich pasivních příjmů.

Tato bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou.

V teoretické části bakalářské práce budou popsány instrumenty finančního trhu. Mezi které patří akcie, komodity, opce, forex a kryptoměny. Dále bude popsána burza a její členění na burzy cenných papírů, komoditní burzy a burzy devizové. Budou představené také nejvýznamnější světové burzy a jejich akciové indexy. Zmíněn je i největší burzovní krach, který připravil několik milionů lidí po celém světě o práci. Teoretická část je zakončena seznámením s mimoburzovním trhem, na kterém se obchoduje s finančními nástroji, které nesplnili burzovní podmínky.

Analytická část bude věnována burzám v České republice. V ČR se nacházejí dvě komoditní burzy a dvě burzy cenných papírů. U burz cenných papírů bude dále podrobněji popsáno, jakým způsobem se na nich obchoduje a také budou blíže přiblížené jejich akciové indexy. Následně budou na každé burze cenných papírů vybrány dva tituly a po dobu dvanácti měsíců bude sledován jejich kurzový vývoj, který bude následně graficky vyjádřen.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je definování pojmů týkající se burzovního trhu a burzy. Uvést nástroje s kterými se na burze obchoduje a jejich charakteristiku. Práce bude rozdělena na dvě části, a to na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části budou představeny základní pojmy jako akcie, opce a další. V této části bude také charakterizována burza a její rozdělení podle typů obchodů. Seznámíme se také s nejvýznamnějšími burzami na světě a s jejich burzovními indexy.

Praktická část se bude věnovat burzám v České republice. Zaměří se na fungování Burzy cenných papírů Praha, a. s. a na českou burzu cenných papírů RM-Systém, a. s. V této části bude uvedena historie těchto burz, jejich organizační struktura, používané indexy a způsob obchodování. Na každé z těchto burz bude zhodnocen vývoj dvou kurzů akcií společností po dobu 12 měsíců.

2.2 Metodika

K uskutečnění těchto cílů budou shromážděny a prostudovány odborné články, tištěné a elektronické zdroje, které se týkají burz a burzovního trhu.

V praktické části budou analyticky a graficky zpracovány vývoje kurzů akcií vybraných společností za sledované období.

3 Teoretická východiska

3.1 Nástroje finančního trhu

Nejčastějšími nástroji finančního trhu jsou akcie, futures a komodity, opce, forex a kryptoměny. (Hartman, 2018, s. 35)

3.1.1 Akcie

Akcie je typ cenného papíru, který vyjadřuje podíl na základním kapitálu dané akciové společnosti. Akcionáři mají při emisi nových kusů cenných papírů předkupní právo v poměru, v jakém nyní akcie vlastní. Díky tomu se počet akcionářů nemusí po emisi vůbec změnit. (Radová a spol., 2013, s. 262)

Majitel akcie má několik práv:

- podílet se na zisku,
- podílet se na řízení společnosti,
- podílet se na likvidačním zůstatku při zániku společnosti.

Akcie mají 3 typy hodnot. Nominální hodnotu, dividendovou hodnotu a hodnotu tržní. Nominální hodnota vyjadřuje výši podílu na majetku akciové společnosti vyplývající z vlastnictví cenného papíru. Dividenda je část podílu na zisku dané společnosti. Společnosti ji vyplácí nejčastěji jednou ročně. Hlavní podmínka pro získání dividendy je vlastnění akcie minimálně v rozhodný den. Nakonec tržní hodnota akcie je cena, za kterou se cenný papír momentálně obchoduje na trhu. Tržní hodnota, tedy kurz akcie se odvíjí na základě nabídky a poptávky po cenném papíře. Tato hodnota se může razantně změnit i v rámci několika minut. Tento výkyv kurzu bývá nejčastěji způsoben nějakou zprávou o společnosti či informacemi zahrnující hospodářský výsledek. (Hartman, 2018, s. 52)

Z hlediska právní formy se akcie dělí na:

- akcie na majitele,
- akcie na jméno.

U akcií na majitele je možnost cenný papír prodat či zakoupit bez nahlášení akciové společnosti, princip anonymního investování.

Akcie na jméno jsou vydávané na konkrétní jméno určité osoby. Akciové společnosti, které tyto akcie vydávají mají povinnost vést seznam akcionářů.

Podle formy se akcie dále dělí na:

- akcie listinné,
- akcie zaknihované.

Listinné akcie mají reálnou podobu. Skládají se z pláště a kuponového archu. Plášť obsahuje jméno a sídlo společnosti, jmenovitou hodnotu akcie, její formu, datum emise, číselné označení a další detaily. Kuponový arch obsahuje kupóny, které ztělesňují právo na výplatu dividendy.

Zaknihované akcie existují pouze ve formě účetního záznamu v systému, vedeným centrálním depozitářem cenných papírů.

Dále se také akcie rozdělují podle druhu na:

- kmenové akcie,
- přednostní (prioritní) akcie,
- zaměstnanecké akcie.

Kmenové akcie mají standartní podobu. Umožňují majiteli využití všech 4 práv, které jsou s vlastněním cenného papíru spojeny. Může se podílet na řízení, má právo na zisk, na podíl na likvidačním zůstatku a má přednostní právo na upsání nových akcií v takové míře, že jeho základní podíl ve společnosti zůstane nezměněn.

S prioritními akciemi jsou spojena přednostní práva na výplatu dividendy nebo podíl na likvidačním zůstatku. V případě že je z akcií vyplácena dividendy, ztrácí majitel hlasovací právo.

Některé společnosti mohou nabízet zaměstnanecké akcie jako bonus. Mají zpravidla výhodnější cenu, ale s tím spojená určitá omezení. Většinou jsou vydávány na jméno a převoditelné pouze mezi zaměstnanci. A to mezi stávajícími, nebo i mezi těmi kteří již odešli do důchodu. (Stráník, 2021)

3.1.2 Futures a komodity

Komodity neboli „termínované obchodování“ anglicky futures jsou druhým největším trhem, hned po forexu. Mezi komodity se řadí drahé kovy jako zlato, stříbro a platina. Rostlinné a živočišné produkty jako jsou například káva, pšenice nebo bavlna, maso, mléko. Dále mezi komodity patří také energetické suroviny jako ropa a zemní plyn.

Při obchodování komodit se s nimi nedostaneme do styku. Obchodují se pomocí kontraktů na komoditních burzách. Držitel tohoto kontraktu má právo koupit či prodat určité množství derivátu za předem sjednanou cenu. Na druhou stranu se prodávající zavazuje dodat komoditu k určitému datu, ve sjednané kvalitě a ceně. (TRADE SMART, 2017)

Investice do komodit je zajímavá, především pro někoho, kdo chce mít pocit, že vlastní něco fyzického, i když reálně nic hmatatelného nemá. Snadněji se totiž představuje cihlička zlata nebo barel ropy než vlastnění procentuální části společnosti, jak je tomu u akcií. (Syrový, 2016, s. 421)

Mezi velmi obchodované futures kontrakty patří také futures finančních instrumentů, které nejsou přímo suroviny. Jsou to například akciové indexy, bondy nebo úrokové míry.

Jedněmi z nejdůležitějších komoditních burz jsou CBOT (Chicago Board of Trade), NYBOT (New York Board of Trade) nebo LIFFE (London International Financial Futures Exchange). Komodity jsou na komoditních burzách uváděny v komoditních jednotkách. Přehled převodů komoditních jednotek v tabulce (Tabulka 1). (Hartman, 2018, s. 80)

Tabulka 1: Převody komoditních jednotek

Komoditní jednotka	Standardní jednotka
1 barel	159 litrů
1 US galon	3,7857 litrů
1 trojská unce	31,1035 gramu
1 libra	0,4536 kg
1 bušl pšenice	60 liber
1 metr	3,28 stopy / 1,0936 yardu
10 °C	50 °F

Zdroj: vlastní zpracování dle Hartmana, 2018

3.1.3 Opce

Opce je dohoda mezi dvěma stranami, prodávajícím a kupujícím. Kupující má právo nakoupit či prodat dohodnuté množství aktiva za předem stanovenou cenu, není to však jeho povinností jako u futures. Tato předem stanovená cena se nazývá strike price nebo realizovaná cena.

Typy opcí:

- call opce,
- put opce.

Call opce se využívají při spekulaci o růstu ceny. Prodávající se zavazuje prodat aktivum za předem sjednanou cenu a je na kupujícím, zda své právo na nákup využije.

Naopak Put opce se využívají při spekulaci poklesu ceny. Znovu se prodávající zavazuje doručit aktivum za sjednanou cenu a je na kupujícím, zda využije své právo na prodej. (Štýbr, 2011, s.36)

3.1.4 Forex

Zkratka pro foreign exchange. Forex je mezinárodní devizový trh, kde se obchoduje se směnnými kurzy. Je to největší trh na světě s průměrným denním obratem více než 5 miliard dolarů. Forex nemá žádné určité místo pro realizaci obchodů, ke všem obchodům dochází pouze skrz moderní technologie, takže je k němu přístup prakticky z celého světa. Je to jediný trh, který je denně otevřen 24 hodin. Obchoduje se od nedělního odpoledne do pátečního odpoledne. Nejobchodovanější měnou je americký dolar, který se podílí na 86 % ze všech transakcí.

Každá měna má svůj vlastní symbol. Měnové symboly se skládají ze tří písmen. První dvě písmena vyjadřují zemi, poslední písmeno značí jméno měny. Přehled nejvyužívanějších symbolů v tabulce (Tabulka 2).

Tabulka 2: Tabulka nejdůležitějších měn

Země	Symbol	Měna
Spojené státy americké	USD	Dolar
Členové eurozóny	EUR	Euro
Japonsko	JPY	Yen (Jen)
Velká Británie	GBP	Libra
Švýcarsko	CHF	Frank
Kanada	CAD	Dolar
Austrálie	AUD	Dolar
Nový Zéland	NZD	Dolar

Zdroj: zpracováno dle FXstreet.cz: 3. část – Měnové páry [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/3-cast-menove-pary.html>

Česká koruna patří ještě s dalšími měnami, jako je například mexické peso, polský zlotý nebo thajský baht, mezi exotické měny, které se kvůli malému zájmu neobchodují často. (Hartman, 2018, s. 96)

Mezi hlavní výhody forexu patří:

- neustálé investiční příležitosti,
- možnost investovat s malým kapitálem,
- vytvoření obchodu bez poplatků.

Největší nevýhodou při obchodování se směnnými kurzy je jejich vysoká volatilita, to je také důvod proč více než 80 % obchodů je ztrátových. (FXstreet.cz, 2021)

3.1.5 Kryptoměny

Kryptoměny jsou elektronické měny, vytvořené především za účelem zvýšení bezpečnosti při převodu či zasílání plateb do zahraničí. Při platbě kryptoměnou jsou převody rychlejší a navíc neposkytujete své údaje jako je tomu tak například v bance. Nyní se kryptoměny dají koupit na online směnárnách nebo také v krypto automatech, které jsou již rozšířené po celém světě. Další možností získání kryptoměny je těžba, která funguje na řešení matematických rovnic vašim počítačem.

Mezi nejznámější kryptoměny patří Bitcoin, Ethereum nebo třeba Monero či Litecoin. (FINEX.cz, 2021)

Svět kryptoměn je nyní velmi zajímavým tématem a také něčím, co nabízí mnoho nových příležitostí. Považují se za novou součást finančního trhu, protože u nich funguje také mnoho zákonitostí z klasických trhů. (Hartman, 2018, s.219)

Pět nejrozšířenějších kryptoměn a jejich aktuální hodnoty najdeme v tabulce (Tabulka 3).

Tabulka 3: Kurz nejrozšířenějších kryptoměn a jejich hodnot k 28.2.2021

Název	Hodnota v USD
Bitcoin	43480
Bitcoin cash	442,975
Litecoin	158,206
Ethereum	1340,59
Ripple	0,40220

Zdroj: zpracováno dle kurzycz: Kryptoměny [online]. [cit. 2021-2-28]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kryptomeny/>

3.2 Burza

Burza je nejorganizovanější způsob obchodování s deriváty či cennými papíry. Burzovní obchody mohou uskutečňovat pouze obchodníci schválení burzou. Na burze se obchoduje pouze s instrumenty, které jsou přijaté burzou k obchodování. (Dvořák a spol., 2015, s.73)

3.2.1 Pojem burza

Podle legendy pochází název burza z latinského slova „bursa“, který v překladu znamená kožený měšec. Takovéto tři měšce visely ve 13. století na domu Ter Bruze v Brugách, kde se potkávali místní obchodníci.

Další vysvětlení tohoto pojmu pochází rovněž z Brug. Vychází ze jména obchodníka Van der Burse, v jehož domě byla zřízena neformální instituce „Bruges Bourse“. Tento název se uchytil a „Bourses“ byli zřizovány i v okolních městech. (RMSYSTÉM, 2021)

3.2.2 Funkce burz

Burzy mají funkci alokační, obchodní, cenotvornou a spekulaci.

Alokační funkci má burza pouze v případě, že je emitentem cenných papírů a má tedy charakter primárního i sekundárního trhu zároveň.

Funkce obchodní spočívá v jednoduchém přístupu k investování finančních prostředků do cenných papírů či jiných investičních nástrojů. Díky vysoké likviditě těchto instrumentů je možná zpětná transformace na finanční prostředky.

Cenotvornou funkci vykonává burza vyrovnáním poptávky s nabídkou, která je jedním z faktorů hodnoty daných instrumentů. Díky tomuto kurzovému vývoji se mohou lépe rozhodovat jak velké instituce, tak malé subjekty, jak co nejlépe zhodnotit svůj volný finanční kapitál.

Spekulaci funkce je poslední ze zmíněných funkcí burzy. Hlavním předmětem spekulací bývají cenné papíry, konkrétně akcie. Při spekulaci budoucí hodnoty musí investor vzít v potaz hned několik faktorů, který vývoj cenného papíru ovlivňují. Cílem spekulantů není dlouhodobý zisk, ale výdělek na kurzovém rozdílu v krátkém časovém horizontu. (Dvořák a spol., 2015, 203)

3.2.3 Členění burz

Burzy se podle předmětu jejich činnosti dělí na:

- burzy cenných papírů,
- komoditní burzy,
- devizové burzy.

Burzy cenných papírů jsou relativně samostatné ekonomické, organizační a technické systémy působící v rámci kapitálového trhu. Obchodují se na nich již vydané, veřejně obchodovatelné cenné papíry. Je na nich možno obchodovat také nově emitované cenné papíry, ale ty za emitenta nabízejí tvůrci trhu. Jednou z nezastupitelných funkcí burz cenných papírů je vytváření kurzů, kterými se později řídí všechny ostatní stejně zaměřené primární i sekundární trhy.

Čím významnější jednotlivé burzy jsou, tím kvalitnější a uznávanější tituly se na nich obchodují. Nejvýznamnější burzy dosahují vyšších tržních kapitalizací a větších objemů uzavřených obchodů. Na nejvýznamnějších burzách se ve velkých objemech obchodují i nejkvalitnější cenné papíry zahraničních firem.

Činnost těchto burz dále doplňují národní burzy, které jsou zřízeny takřka ve všech zemích a často bývají doplněny také burzami regionálními.

Komoditní burzy, nazývané také zbožové burzy, jsou burzy, na kterých se obchoduje zboží (jde o suroviny či drahé kovy). Toto zboží se na burze obchoduje bez fyzické přítomnosti. Burzy, kde se obchodují suroviny nepatří kvůli své hmotné povaze mezi finanční trhy, výjimkou jsou burzy, na kterých se obchodují drahé kovy.

Devizové burzy jsou burzy, kde se realizují rozsáhlé prodeje a nákupy měn, mezi nejvýznamnějšími finančními institucemi, nejčastěji bankami.

Podle časového vypořádání se burzy dále dělí na:

- burzy promptní,
- burzy termínované.

Burzy promptní, často nazývané také jako burzy spotové. Jsou charakteristické tím, že k předání cenného papíru dochází do několika dnů po uzavření obchodu, většinou v rozmezí 1 až 3 dnů.

Na termínovaných burzách jsou uzavírány termínované obchody. Ty lze brát jako kontrakty, které se uskuteční s větším časovým odstupem od jejich uzavření. Rozmezí bývá 1 až 6 měsíců. S kontraktem je možno na téže burze obchodovat až do jeho vypořádání.

Termínované burzy se dále rozdělují na:

- burzy obchodující futures,
- burzy opční.

Burzy obchodující futures, jsou termínované burzy, na kterých se obchoduje s tzv. standardizovanými pevnými termínovanými kontrakty, které mají předem stanovena pravidla pro obě strany a jsou závazné v okamžiku provedení obchodu. Vypořádání proběhne později, v termínu určeném předpisy.

Na opčních burzách se obchoduje s tzv. standardizovanými opčními kontrakty. Kupující má právo, nikoli povinnost, zakoupenou opci uplatnit a tím požadovat plnění druhé strany. (Rejnuš, 2014, s.126)

3.2.4 Nejvýznamnější světové burzy cenných papírů

NYSE

The New York Stock Exchange, světově nejznámější burza se sídlem na Wall Street byla založena roku 1817. Své jméno získala až v roce 1963. V roce 2018 byla její tržní kapitalizace více než 30 bilionů amerických dolarů a obchodovalo se na ní přes 2300 akciových titulů.

NASDAQ

Zkratka pro National Association of Securities Dealers Automated Quotation. Nasdaq je podle tržní kapitalizace druhá největší burza cenných papírů na světě. Byla založena roku 1971. Byla to první burza, na které se obchodovalo za pomoci počítačů a telefonů. To udělalo z NASDAQ první elektronickou burzu cenných papírů a nyní se na ní obchodují pouze akcie technologického sektoru a to více než 3800 titulů.

LSE

The London Stock Exchange, je londýnská burza jejíž historie sahá až do roku 1698, kdy začínala jako novinová publikace burzovních cen. Burza jako taková byla založena roku 1801, což z ní dělá jednu z nejstarších burz světa. Do první světové války to byla největší burza na světě. Nyní se na ní obchoduje více než 2000 titulů

Amsterdam Stock Exchange & Euronext

Amsterdamská burza založena roku 1602 je považována za nejstarší stále fungující burzu. Z počátku fungovala ale pouze jako burza komoditní. Roku 1997 se Amsterdamská burza spojila s European Option Exchange. Roku 2000 se spojili s Bruselskou burzou a také s Pařížskou burzou a vznikla tak jedna z největších evropských burz cenných papírů Euronext.

The Xetra/Börse Frankfurt Stock Exchange

Frankfurtská burza je největší ze sedmi německých burz. Od roku 1993 operuje burza na dvou rozdělených místech. Xetra je místo pro obchodování německých titulů. Börse Frankfurt je prostředím pro privátní investory s více než 1 milionem kusů německých akcií.

WSE

Varšavská burza cenných papírů je oproti ostatním burzám nováčkem. Založena roku 1991, je nyní největší burzou cenných papírů ve východní Evropě. Ve své nabídce má více než 3000 titulů.

TSE

Tokijská burza cenných papírů je největší burzou v Japonsku. Fungující od roku 1878. Nyní je třetí největší burzou na světě s více než 3500 emisí akcií. Roku 1989 se 45 % akciových obchodů na celém světě uskutečnilo právě na této burze. I když se nyní více obchodů uskuteční na burzách v USA, TSE je stále domovem pro několik velkých společností, jako je například Sony nebo Toyota.

The Hong Kong Stock Exchange

Burza sídlící v Hong Kongu, založena roku 1891 a roku 1914 přejmenována na Hong Kongskou burzu cenných papírů. Je to jedna z největších asijských burz a celkově pátá největší burza na světě. Většina společností, jejich akciové tituly se zde obchodují, je situována v Hong Kongu a je zapsána na burze v Hong Kongských dolarech. (ADMIRALMARKETS, 2019)

3.2.5 Akciové indexy

Burzovní akciový index je ukazatel výkonnosti konkrétního trhu. Nejedná se o aktivum jako takové ale pouze o statistický údaj. Existuje však spousta derivátových produktů, které kopírují pohyb indexů a dají se spekulovat na jejich pozdější vývoj. Nejčastější instrumenty, kterými se dají nakoupit indexy jsou Opce, Futures a CFD (contract for difference).

Dow Jones Industrial Average

Zjednodušeně Dow Jones je akciový index, který obsahuje 30 velkých průmyslových společností se sídlem ve spojených státech amerických. Index zajišťuje jasný pohled na

americkou ekonomiku. Je to nejznámější index v USA a jeden z nejstarších indexů celosvětově.

Mezi společnosti obsažené v indexu Dow Jones patří například McDonald's, Visa, Apple nebo Disney.

Jeho výnosnost z velké části záleží na síle dolaru, za 123 let nominální roční výnos činí zhruba 5,4 %.

S&P 500

Index Standard&Poors 500 je založený na tržní kapitalizaci 500 největších společností. Je to jeden z nejsledovanějších a nejobchodovatelnějších indexů. Zároveň je to také největší americký index. Mnozí investoři ho považují za nejlépe vypovídající hodnotu o americké ekonomice. V indexu jsou zastoupeny large-cap firmy, tedy firmy, jejichž hodnota nesmí klesnout pod 6 miliard dolarů a objem měsíčně obchodovaných akcií nesmí být méně než 250 000 kusů za měsíc.

Mimo toho, že obsahuje všechny tituly, které obsahuje Dow Jones tak za zmínění stojí také společnosti Pepsico nebo Berkshire Hathaway.

Na hodnotu 500 titulů se dostal 4. března 1957 a průměrný roční výnos upravený o inflaci se pohybuje okolo 7 %.

NASDAQ Composite

Je třetí nejsledovanější index v USA. Index je složen především z titulů technologických a internetových společností, právě proto ho nejvíce ovlivňuje technologický sektor. Index sleduje více než 3300 akcií.

Založen v roce 1971 s počáteční hodnotou 100 bodů. Nyní se index pohybuje na hodnotě 13555 K 24. února 2021. S nominálním průměrným meziročním růstem 11,1 %.

NASDAQ 100

Index NASDAQ 100 obsahuje pouze 100 nejzajímavějších akciových titulů, na rozdíl od indexu NASDAQ Composite, který obsahuje všechny akciové tituly obchodované na burze NASDAQ.

Založen v lednu roku 1985 a podobně jako NASDAQ Composite dosahuje jeho průměrný roční nárůst hodnoty nad 10 % a to 10,8 %.

FTSE 100

Financial Times Stock Exchange je index se 100 akciemi 100 společností, které jsou obchodovány na londýnské burze.

V indexu jsou obsažené akcie společností jako Tesco či Unilever.

Založen před 37 lety s počáteční hodnotou 1000 bodů. K dnešnímu datu 24. února 2021 hodnota indexu stoupla o více než 500 % na hodnotu 6658 s průměrným ročním růstem 8 %.

DAX 30

Deutscher Aktien Index. Německý index, který je složen z 30 největších německých titulů obchodujících na burze ve Frankfurtu. Je oblíbený mezi investory, kteří se soustředí na krátkodobé obchody a to díky své vysoké likviditě a volatilitě.

Společnosti, které jsou součástí indexu DAX jsou například Adidas, Allianz nebo BMW. (Holý, 2021)

CAC40

Francouzský akciový index tvořený čtyřiceti „Blue chips“ společnostmi obchodovaných na burze v Paříži. (Rejnuš, 2014, s.454)

Nikkei 225

Nejvýznamnější akciový burzovní index v Japonsku. Cenový index, který zahrnuje 225 společností na tokijské burze.

Shanghai Composite

Čínský index, zahrnující všechny společnosti obchodované na Shanghai Stock Exchange. Index slučuje dohromady akcie dvou indexů této čínské burzy. Jsou to indexy A-Share Stock Price Index a B-Share Stock Price Index.

NIFTY 50

Je akciový index v Indii. Skládá se z 50 akciových titulů z více než 20 různých odvětvích. (Rejnuš, 2014, s. 453)

3.2.6 Historicky největší burzovní krach

Černý čtvrtek 1929

První den největšího krachu v historii, který nastartoval „Velkou depresi“. Hned po otevření burzy byla hodnota indexu Dow Jones 305,85 bodů. Přes den spadl index o 11 % a zobchodovalo se 12,9 milionu akcií, což bylo 3krát více než běžná hodnota. Banky se na tento pokles snažily zareagovat a nakoupily akcie. Díky tomuto zásahu se index ten den uzavřel pouze s 2% ztrátou. Den poté bylo zobchodováno více než 6 milionu akciových titulů a index vzrostl o 1 %.

Po víkendu ale nastalo černé pondělí, kdy začala obrovská panika investorů a ti začali prodávat své akcie. Index klesl o 13 % a bylo zobchodováno 9,2 milionu akcií. Následovalo černé úterý, kdy index zaznamenal další velký propad a to o 12 % a zobchodováno ten den bylo více než 16 milionu akcií. Index nepřestal klesat až do 8. července 1932 kdy skončil na hodnotě 41,22 bodů.

Celková ztráta za 3 roky, skoro 90 %, pomohla vytvořit tzv. „Velkou depresi“. Trvalo 25 let, než se hodnota indexu Dow Jones dostala zpět na hodnotu před černým čtvrtkem. HDP za tyto 3 roky kleslo o celou jednu třetinu.

Největší problém byl ten, že spousta lidí investovala začátkem dvacátých let do akcií veškeré své životní úspory. Často si lidé půjčovali od bank, aby mohli zainvestovat. Dokonce i banky investovaly do akcií peníze svých klientů bez jejich vědomí. A proč také ne? Od roku 1922 do roku 1929 se hodnota indexu zvýšila o 219 % což činí více než 20 % za rok. Mnoho investorů začalo také obchodovat s pomocí páky. Do léta 1929 bylo více než 300 milionů akcií koupeno za pomoci páky. Všichni tito lidé kvůli krachu zůstali akorát zadlužení a mnoho podnikatelů zbankrotovalo.

Banky neměly z čeho vrátet klientům peníze a více než 5000 bank skončilo v insolvenci. Zavírali se doly i továrny. Velkoobchodní ceny se zhroutily a hodnota peněz jako takových přestala existovat. Několik tisíc lidí zůstalo na ulici a zvýšil se počet sebevražd. Zvýšila se nezaměstnanost na 16 milionů lidí, což bylo více než 20 %. Farmáři museli kvůli nadúrodě snížit ceny potravin o více než 50 %. Tato krize měla negativní dopad na celý svět. V Německu přišlo o práci více než 6 milionů lidí, v Británii kolem 5 milionů.

Spojené státy se dostaly definitivně z krize až začátkem druhé světové války, kdy ekonomika a průmysl přešli na válečný režim. (Amadeo, 2021)

3.3 Mimoburzovní trh

Obchody mimoburzovního trhu, anglicky OTC (over the counter), jsou prováděny skrze určitý subjekt, nejčastěji přes banky nebo rovnou mezi bankami a jinými finančními zprostředkovateli. Mimoburzovní trh je méně regulovaný, pro investory jsou podmínky pro obchodování a také přístup daleko volnější. (Dvořák a spol., 2015, s.73)

Mezi nejvýznamnější OTC trh patří forex. Trh není omezen hodinami formální burzy, je tedy možné obchodovat 24 hodin denně.

Touto formou jde obchodovat hned několik finančních nástrojů a více než 10 000 akcií. Nejčastěji jsou to akcie společností, které nesplňují kritéria velkých burz nebo nechtějí platit velký poplatek spojený se vstupem na burzu.

OTC Market Group

Skoro všechny obchody mimoburzovních trhů zpracovává společnost OTC Market Group.

Tento trh je rozdělen na 3 části:

- OTC PINK,
- OTCQX,
- OTCQB.

Trh OTC PINK je nejvíce dostupný trh, investoři zde mohou zakoupit akcie téměř bez jakéhokoliv omezení. Společnosti, jejichž akcie jsou zde obchodované, nepotřebují splnit žádné finanční standardy ani podávat žádné zprávy o jejich hospodaření.

OTCQB je trh, který obsahuje tituly s minimální hodnotou 0,01 USD. Generální nebo finanční ředitel každé společnosti musí poskytovat a každý rok aktualizovat informace o profilu společnosti, vedení nebo třeba o advokátních kancelářích. Podmínkou pro možnost mít obchodovatelné akcie na tomto trhu je také poplatek 12 000 USD ročně.

Poslední trh je OTCQX, který má z těchto tří nejprestižnější status. Společnosti, které chtějí obchodovat své akcie na tomto trhu musí splňovat stejné podmínky jako na trhu OTCQB a mimo toho musí také předložit finanční informace. Společnosti nesmí být v bankrotu, musí být stále aktivní.

Na OTC trzích lze také obchodovat některé ze známých společností, které se rozhodli pro tento jednodušší a levnější proces a nejsou obchodovatelné na klasických burzách. Mezi takovéto společnosti patří například Nestlé, Bayer nebo Danone. (Mlýnek, 2020)

4 Vlastní práce

4.1 Burzy v ČR

V České republice se nachází několik burz. Pro obchodování s cennými papíry je Prague Stock Exchange (PSE), neboli Burza cenných papírů Praha, a. s., na které obchodují větší investoři. Pro střední a menší investory je česká burza cenných papírů, RM–Systém, a. s. Mezi další burzy na území České republiky řadíme Českomoravskou komoditní burzu v Kladně a Komoditní burzu v Praze.

4.1.1 Českomoravská komoditní burza v Kladně

Českomoravská komoditní burza v Kladně, zkráceně ČMKBK, byla založena roku 1994 a po udělení státního povolení roku 1995 vznikla zápisem do obchodního rejstříku. Nyní je místem pro obchodování s dodávkami zemního plynu a elektrické energie pro konečné zákazníky a také významným tržním místem pro obchodování se surovým dřívím.

Burza je systematicky rozdělena do sekcí, ve kterých se obchoduje pouze konkrétní komodita:

- energetická burza,
- dřevařská burza,
- burza odpadů,
- agrární sekce,
- sekce průmyslové komodity. (CMKBK.cz)

4.1.2 Komoditní burza Praha

Komoditní burza Praha byla založena 21. června 2002. Nejdříve se specializovala na zemědělské komodity, které byly rozděleny do sekcí krmiva, rostlinná, živočišná a jateční. Roku 2003 se komodity rozšířily o dřevní hmotu a dříví, téhož roku bylo burze povoleno obchodovat s průmyslovými komoditami. Později se však burza soustředila pouze na elektronický parket se dřevem a dřevní hmotou. Od konce listopadu 2007 nebyl uzavřen na burze žádný obchod a později byl Ministerstvem průmyslu souhlas o obchodování průmyslových komodit vypovězen. Burza v roce 2012 požádala Ministerstvo průmyslu znovu

o povolení obchodovat průmyslové komodity. Povolení bylo v březnu 2012 uděleno a první obchod s elektrickou energií byl uzavřen v červenci téhož roku.

V květnu roku 2016 bylo zahájeno obchodování v elektronickém systému se všemi druhy komodit. Burzovní den pro Komoditní burzu Praha je každou středu. (MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 2020)

4.1.3 BCP Praha, a. s.

4.1.3.1 Historie

Pražská burza vznikla roku 1871 a obchodovalo se na ni jak s komoditami, tak s cennými papíry. Velmi dobře si vedla pražská burza v obchodu s cukrem, kdy se stala hlavním trhem pro celé Rakousko-Uhersko. Rok na to vznikla samostatná plodinová burza a pražská burza se zaměřila pouze na cenné papíry. Obchodování na burze bylo často kvůli různým problémům úplně zastaveno, a to v letech 1914-1919, 1929-1934 a v září 1939 byl její provoz zastaven a obchodovalo se pouze soukromě. Po konci 2. světové války nebylo obchodování na pražské burze obnoveno a do 90. let ukončila činnost.

Roku 1991 osm bank vytvořilo Přípravný výbor pro založení BCPP a v roce 1992 se transformoval na sdružení. Později téhož roku, po přijetí zákona o burze, bylo sdružení přeměněno na obchodní společnost a BCPP se 24. listopadu 1992 zapsala do obchodního rejstříku. První obchod se uskutečnil 6. dubna 1993, kdy bylo možné obchodovat pouze 7 titulů. Později téhož roku bylo obchodovatelných emisí již 980. V květnu 1998 představila burza obchodní systém SPAD, který byl investory vřele přijat.

První zahraniční akciovou emisí na pražské burze byla Erste Bank roku 2002. Jeden z nejvýznamnějších roků pro BCPP byl rok 2004. Burza byla zařazena do seznamu neamerický burz bezpečných pro investory, protože obdržela od americké Komise pro cenné papíry a burzy status zahraniční burzy. Zároveň díky vstupu České republiky do Evropské Unie se stala členem Federace evropských burz. A v neposlední řadě se roku 2004 na pražské burze uskutečnila první IPO s akciemi společnosti Zentiva. Dalším důležitým rokem byl rok 2006, kdy BCPP rozšířila předmět obchodování o investiční certifikáty, warranty a finanční futures. Po změně vlastnické struktury, kde se většinovým vlastníkem stala Wiener Borse, se BCCP stala součástí CEE Stock Exchange Group. Od roku 2012 se k obchodování používá elektronický obchodní systém Xetra. (Tůma, 2014)

4.1.3.2 Orgány burzy BCPP

Mezi orgány pražské burzy patří:

- valná hromada,
- dozorčí rada,
- burzovní komora,
- burzovní výbor,
- generální ředitel.

Valná hromada je nejvyšším orgánem burzy. Dělá ty nejdůležitější rozhodnutí. Schvaluje nebo mění burzovní předpisy a stanovy. Může rozhodnout o zvýšení či snížení základního kapitálu společnosti, má za úkol schválit účetní uzávěrku nebo rozdělení zisku. Valná hromada také volí nebo odvolává členy dozorčí rady a burzovní komory. Svolává se jednou ročně. Všichni akcionáři mají právo na to se zúčastnit jednání valné hromady.

Dozorčí rada je kontrolním orgánem burzy, má za úkol dohlížet na správnou činnost celé burzy a burzovní komory. Skládá se z šesti členů, kteří jsou voleni na 3 roky.

Burzovní komora jedná jménem burzy. Členové burzovní komory jsou voleni také na 3 roky. Maximální počet členů je 24. Minimálně polovina členů musí být akcionáři a také alespoň jeden člen musí být burzovním dohodcem. Burzovní komora volí a odvolává předsedy a místopředsedy, projednává burzovní řád a také uděluje souhlas s prodejem akcií burzy. Schvaluje pravidla burzy a také její poplatky. Zřizuje také burzovní rozhodčí soud, který se zabývá spory vzniklými při obchodování na burze.

Burzovní výbor se rozděluje se na burzovní výbor pro kotaci, který kontroluje povinnosti emitentů a přijímá cenné papíry k obchodování a na burzovní výbor pro burzovní obchody, kde se členové zabývají zaváděním nových funkcí na trhu. Výbory jsou složeny z členů burzovní komory.

Generální ředitel je osoba, která se stará o chod burzy. (BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA, 2021)

4.1.3.3 Obchodování na BCPP

Obchodování na pražské burze se uskutečňuje prostřednictvím licencovaných obchodníků s cennými papíry, kteří jsou zároveň členové burzy. Jsou to hlavně banky a makléřské firmy. Obchodování na Burze cenných papírů Praha probíhá elektronicky, prostřednictvím obchodního systému Xetra Praha. Obchodní systém má dva režimy obchodování, kontinuální obchodování a samostatnou aukci. Minimální jednotkou pro obchod je jeden kus cenného papíru a obchodování je zcela anonymní. (Fio banka, 2020)

Trh na Burze cenných papírů Praha je rozdělen do čtyř různých trhů:

- Prime Market,
- Standard Market,
- Free Market,
- Start Market.

Prime Market je trhem pro ty nejprestižnější a největší akcie společností z České republiky a zahraničí. Společnosti, které se chtějí na Prime Market pražské burzy dostat musí splnit náročné podmínky, mezi které patří například doba existence alespoň 3 roky, připravenost sdílet informace nebo tržní kapitalizace emise minimálně 1 milion eur. (BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA, 2021)

Standard Market je trh určený pro velké české i zahraniční společnosti. Podmínky pro přijetí na tento trh jsou stejné, ale na rozdíl od Prime Market může burza na Standard Marketu přijmout akcie bez souhlasu emitenta, ale jen pokud jsou již obchodovány na jiném trhu v Evropské unii. (BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA, 2021)

Free Market je trh pro zahraniční emise. Je na něm obchodováno hned několik investičních nástrojů. Jsou to akcie, dluhopisy, warranty, investiční certifikáty a ETF. (BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA, 2021)

Start Market je trhem pro malé společnosti, které chtějí získat další zdroj financování. Výhodou tohoto trhu jsou mimo jiné nízké náklady. Investorům se nabízí nové investiční příležitosti s vysokým potenciálem. Dvakrát ročně jsou konány „START Days“, při kterých emitenti předkládají investorům své hospodářské výsledky a odpovídají na otázky. (BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA, 2021)

4.1.3.4 Indexy na pražské burze

Indexy využívané na BCPP jsou:

- Index PX,
- Index PX – TR,
- Index PX-TRnet,
- Index PX-GLOB.

Hlavním indexem využívaným na Burze cenných papírů Praha je index PX. Je to pouze cenový index platný od 20. března 2006, kdy vznikl jako nástupce indexů PX 50 a PX-D. U tohoto indexu nebyla vypočítána nová hodnota, ale navázal na hodnotu předchozího indexu PX 50. Nyní je součástí indexu jedenáct akciových titulů. Seznam těchto titulů je v tabulce (Tabulka 4). Graf (Graf 1) znázorňuje složení indexu PX. Společnosti mají v indexu podíl podle jejich tržní kapitalizace. To znamená, že čím větší společnost je, tím více se podílí na utváření indexu. (FINEX.cz, 2021)

Roku 1994 začínal index PX 50 na hodnotě 1000 bodů. Historické maximum zaznamenal index PX v říjnu 2007 kdy se vyšplhal na hodnotu 1936,1 bodů. Následoval propad na hodnotu 628,5 bodů v únoru 2009 a od této doby index roste průměrným tempem 5,2 % za rok.

Index PX-TR (Total Return) je složený ze stejných titulů jako index PX s tím, že zohledňuje i dividendové výnosy. Tento index se počítá od března roku 2006. Jako svou počáteční hodnotu převzal aktuální hodnotu indexu PX v té době, tedy 1554,6 bodů. Průměrný meziroční růst tohoto indexu od února 2009 je 10,4 %. (finance v praxi, 2019)

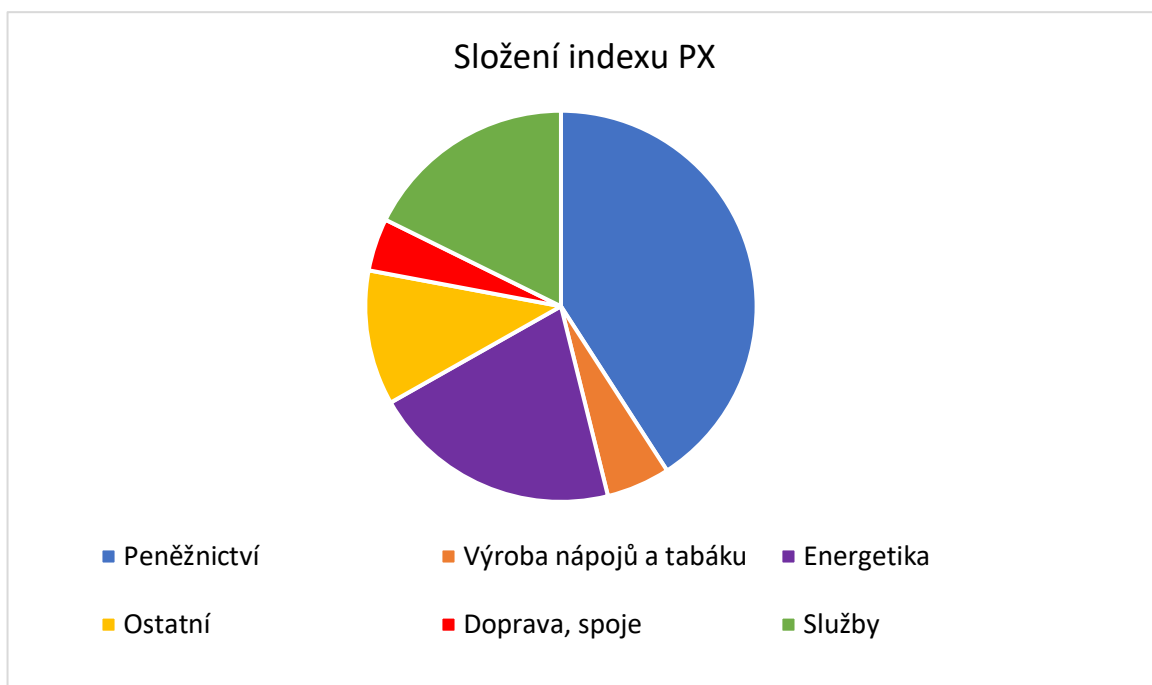
Index PX-TR net (Net Total Return) je index s nejlikvidnějšími akciemi, stejně jako PX a PX-TR. Tento index na rozdíl od indexu PX-TR počítá s čistými dividendovými výnosy, tedy výnosy po odečtení daně. (kurzycz, 2021)

Tabulka 4: Seznam akcií v indexu PX

Akcie	Počet kusů
AVAST	1 028 357 400
ČESKÁ ZBROJOVKA GR	32 638 000
ČEZ	537 989 759
ERSTE GROUP BANK A	429 800 000
KOFOVA ČS	22 291 948
KOMERČNÍ BANKA	190 049 260
MONETA MONEY BANK	511 000 000
O2 C.R.	300 882 147
PHILIP MORRIS ČR A	1 913 698
STOCK	200 000 000
VIG	128 000 000

Zdroj: zpracováno dle Burza cenných papírů Praha: PX [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.pse.cz/indexy/hodnoty-indexu/detail/XC0009698371>

Graf 1: Složení indexu PX

Zdroj: zpracováno dle Burza cenných papírů Praha: PX-GLOB [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.pse.cz/indexy/hodnoty-indexu/detail/XC0009698371>

Největší zastoupení v indexech pražské burzy má peněžnictví se 40,87 % do kterého spadá ERSTE GROUP BANK, KOMERČNÍ BANKA a společnost VIG. Druhou největší část zabírá energetika, která patří společnosti ČEZ s 20,67 %.

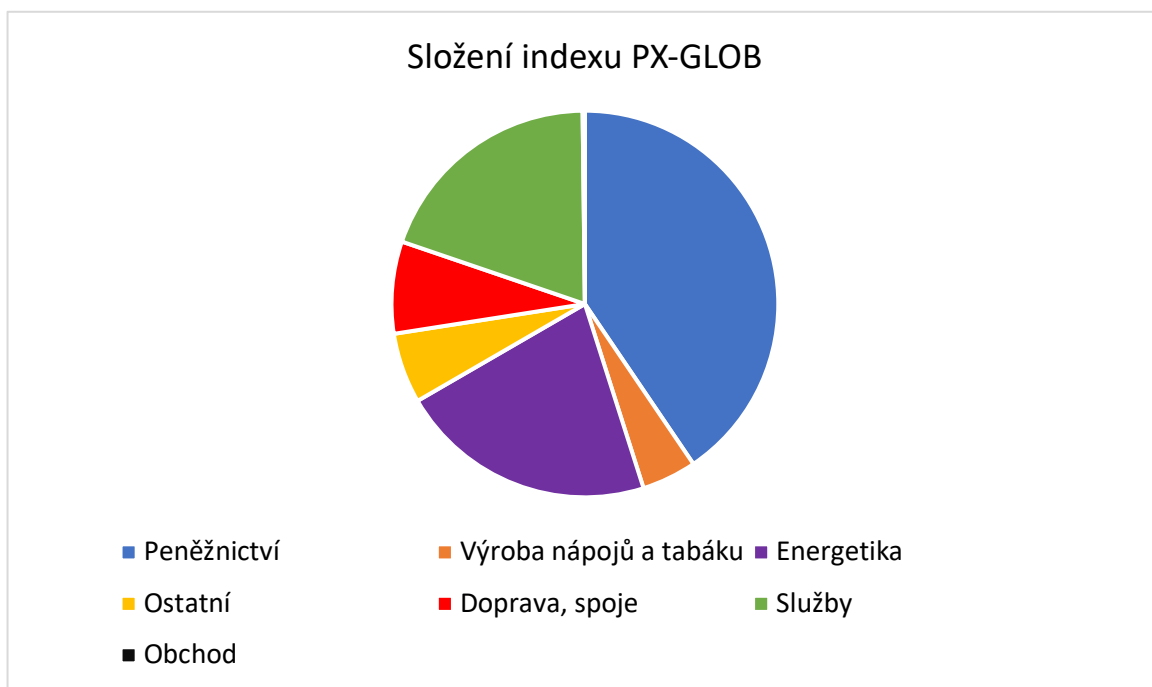
Poslední index PX-GLOB je cenový index, který se skládá ze všech obchodovaných titulů na BCPP. Byl založen stejně jako index PX 50 v roce 1994 s počáteční hodnotou 1000 bodů. Přehled všech akciích zahrnutých v indexu PX-GLOB v tabulce (Tabulka 5). Graf (Graf 2) pod tabulkou znázorňuje složení jednotlivých odvětví indexu. (finance v praxi, 2019)

Tabulka 5: Seznam akcií indexu PX-GLOB

Akcie	Počet kusů
ERSTE GROUP BANK	429 800 000
VIG	128 000 000
PHILIP MORRIS ČR	1 913 698
ČEZ	537 989 759
KOMERČNÍ BANKA	190 049 260
MONETA MONEY BANK	511 000 000
KOFOLOA ČS	22 291 948
O2 C.R.	300 882 147
AVAST	1 028 357 400
STOCK	200 000 000
CZG	32 638 000
VGP	20 583 050
RMS MEZZANINE	1 065 071 134
ENERGOAGUE	701 000
TOMA	1 477 266
E4U	2 391 640
PHOTON ENERGY	60 000 000
TMR	6 707 198

Zdroj: zpracováno dle Burza cenných papírů Praha: PX-GLOB [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.pse.cz/indexy/hodnoty-indexu/detail/CZ0160000001?tab=detail-composition>

Graf 2: Složení indexu PX-GLOB

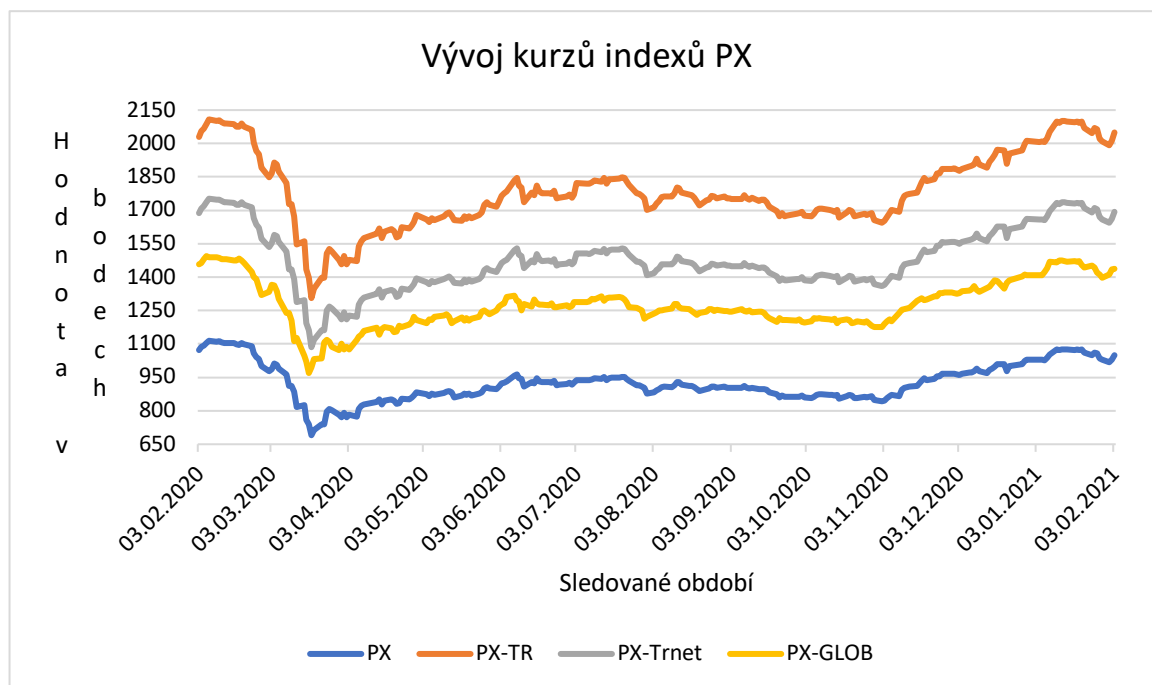

Zdroj: zpracováno dle Burza cenných papírů Praha: PX-GLOB [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.pse.cz/indexy/hodnoty-indexu/detail/CZ0160000001?tab=detail-composition>

U indexu PX-GLOB, se složení oproti indexu PX moc nezměnilo. První příčku opět zaujímá peněžnictví s 40,52 %, přidala se ale ještě jedna skupina a to obchod, který zaujímá 0,19 % se společností TOMA.

Graf (Graf 3) níže zobrazuje vývoj všech indexů Burzy cenných papírů Praha. Tabulka (Tabulka 6) níže zobrazuje bodovou a procentuální změnu těchto indexů.

Graf 3: Vývoj kurzů indexů PX za sledované období

Zdroj: Vlastní zpracování dle Burza cenných papírů Praha : Hodnoty indexů [online]. [cit. 2021-02-28]
Dostupné z: <https://www.pse.cz/indexy/hodnoty-indexu>

Tabulka 6: Tabulka změn kurzů indexů PX

Celková změna za sledované období				
	Index PX	Index PX-TR	Index PX-TRnet	PX-GLOB
02.03.2020	1072,46	2028,82	1686,31	1458
02.03.2021	1048,55	2049,63	1691,97	1437,2
Změna	-23,91	20,81	5,66	-20,8
Změna v %	-2,23	1,03	0,34	-1,43

Zdroj: Vlastní zpracování dle Burza cenných papírů Praha : Hodnoty indexů [online]. [cit. 2021-02-28]
Dostupné z: <https://www.pse.cz/indexy/hodnoty-indexu>

Vývoj všech akciových indexů pražské burzy měl podobný vývoj, za který může z největší části pokles akcií z oblasti peněžnictví. indexy PX-TR a PX-TRnet, které do svého výpočtu zahrnují i dividendové výnosy, skončily po sledovaném období od 3. února 2020 do

3. února 2021 v nepatrném plusu. Tento zisk by však nepokryl ani inflaci a v tomto případě by investice do indexu nesloužila ani jako uchovatel hodnoty peněz. Hlavní index PX a celkový index PX-GLOB, které nezahrnují dividendový výnos akcií, skončily po dvanácti měsíčním sledování v záporných hodnotách. Viz tabulka (Tabulka 6).

4.1.4 Burza RM-Systém

RM-Systém, česká burza cenných papírů vznikla v roce 1993. Do roku 2008 fungovala jako mimoburzovní trh až do transformace na klasickou burzu. RM-Systém je trhem, na kterém se obchoduje s jedněmi z největších zahraničních a českých akciových titulů společností jako je ČEZ, O2, Microsoft nebo Volkswagen. Burza je zaměřena na drobné a střední investory. Jejím jediným majitelem je FIO banka. Seznam všech akcií obchodovaných na burze RM-Systém v tabulce (Tabulka 7) na konci kapitoly.

Tato burza nabízí oproti BCPP okamžité připsání cenných papírů na majetkový účet, pražská burza připisuje cenné papíry až po 2 hodinách. RM-Systém je také nejdéle otevřenou burzou v České republice s otevírací dobou od 9.00 do 17:00. (RMSYSTÉM, 2021)

Na české burze je možnost využít 4 různé typy obchodů:

- Pokyn EasyClick,
- Standartní pokyn,
- Inteligentní pokyny,
- Přímý obchod.

Pokyn EasyClick je jednoduchý způsob obchodování akcií nebo certifikátů nabízených na české burze RM-Systém. Prodej či nákup akcií se zadává v násobcích počtu akcií, v tzv. EasyClick lotech. EasyClick lot, je nejmenší možná jednotka, kterou lze zakoupit. Každý akciový titul má ve svém EasyClick lotu jiný počet kusů akcií.

Obchodování s pokynem EasyClick funguje ve třech prostých krocích:

- výběr akcie,
- počet akcie,
- cena akcií.

V prvním kroku si zvolíme z 30 akcií a certifikátů. Dalším krokem je zvolit počet akcií, který odpovídá násobku EasyClick lotu. V posledním kroku je potřeba zvolit maximální a minimální cenu akcií. Bez tohoto není možné pokyn EasyClick zadat.

Skoro všechny akcie a certifikáty s možností využití pokynu EasyClick mají smluvně zajištěnou likviditu a je možné je vždy prodat nebo koupit. V jednom obchodním pokynu je maximální počet EasyClick lotů stanoven na 50 kusů. Platnost jednoho pokynu je 15 dní. (RMSYSTÉM, 2021)

Při obchodování se standardním aukčním pokynem je možné zakoupit libovolný počet akcií již od jednoho kusu. Maximální počet není nijak omezen. Tímto pokynem se dají obchodovat všechny finanční instrumenty na české burze RM-System. Stejně jako u pokynu EasyClick je potřeba zvolit limitní cenu. Bez zadání limitní ceny získává pokyn vlastnost „uspokoj nebo zruš“.

Další z možností, kterou lze u tohoto pokynu zvolit je vlastnost VNN (vše nebo nic). Při výběru toho pokynu není možná částečná realizace a pokud nebude ihned realizován v celém rozsahu, je pokyn zrušen.

Všechny standardní pokyny se párují s ostatními standardními aukčními pokyny, ale také se všemi pokyny EasyClick.

Platnost Standardního pokynu na RM-Systemu je možné zvolit na 1 den, 15 dní, nebo až 90 dní. (RMSYSTÉM, 2021)

Mezi hlavní inteligentní pokyny české burzy patří pokyn Stepper. Smyslem Stepperu je zobchodovat, tedy nakoupit či prodat, cenné papíry za nejvýhodnější kurz. Pokyn spočívá v tom, že objednávka je umístěná na trh jen o nezbytné minimum v tomto případě 0,1 CZK výhodněji než jiná objednávka. Toto nezbytné minimum je nazýváno krok kotace. Tento pokyn nelze kombinovat s pokyny EasyClick ani VNN.

Prodávající nebo kupující si sám zvolí limitní cenu a dobu platnosti pokynu. Při zvolení parametru „ignorovat množství“ bude Stepper ignorovat množství, které je menší nebo rovno než stanovená hodnota, nebude se tak díky tomu přizpůsobovat aktuálnímu trhu. (RMSYSTÉM, 2021)

Přímý obchod je neanonymní typ obchodu, který probíhá dohodou mezi dvěma investory. Burza RM-System zajišťuje uzavření a poté vypořádání daného obchodu. Pro vypořádání je možno vybrat ze dvou způsobů:

- peněžní vypořádání,
- odložené vypořádání.

Při peněžním vypořádání je možné obchod vypořádat na burze RM-System. Dochází zde k převodu cenných papírů za peníze. Obchod lze také vypořádat mimo burzu, kdy dojde k převodu cenných papírů, ale jejich zaplacení proběhne mezi investory dle individuální dohody.

Při odloženém vypořádání přímého obchodu je obchod uskutečněn ihned po přiřazení prodejního a kupního pokynu k přímému obchodu. Avšak doba mezi jejich zadání nesmí být větší než 7 dní. Je možnost zadat také odložené vypořádání, které musí být uskutečněno nejdéle patnáctý den, po vzájemném přezáření pokynů. (RMSYSTEM, 2021)

Tabulka 7: Seznam akcií obchodovaných na burze RM-System

Název		
ALPHABET	ERSTE GROUP BANK AG	NOKIA CORPORATION
APPLE, INC.	EXXON MOBIL CORP.	O2 C.R.
AVAST PLC	FACEBOOK, INC.	PFNONWOVENS
CPI FIM	INTEL CORPORATION	PHILIP MORRIS ČR
ČESKÁ ZBROJOVKA GRP.	KARO INVEST	PILULKA LÉKÁRNY
ČEZ, A.S.	KOFOLA ČS	PRABOS PLUS
DAIMLER AG	KOMERČNÍ BANKA	STOCK SPIRITS GROUP
DEUTSCHE BANK AG	MCDONALDS CORP	TWITTER, INC.
DEUTSCHE TELEKOM AG	MICROSOFT CORP	VIG
EMAN	MONETA MONEY BANK	VOLKSWAGEN AG ST.

Zdroj : vlastní zpracování dle RMSYSTEM : Akcie EasyClick on-line [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/kurzy-online/akcie/easyclick>

4.1.4.1 Index RM

Tento index je používán na burze RM-System. Skládá se z 9 nejlípidnějších akcií obchodovaných na tomto burzovním trhu. Obsahuje 3 tituly s váhou větší než 20 % a to konkrétně ČEZ, a. s. 26,42 %, ERSTE GROUP BANK AG 22,06 % a O2 C.R. s 21,26 % a také největším počtem akcií 322 089 890 kusů. Seznam akcií, z kterých je složen Index RM v tabulce (Tabulka 8). (RMSYSTEM, 2021)

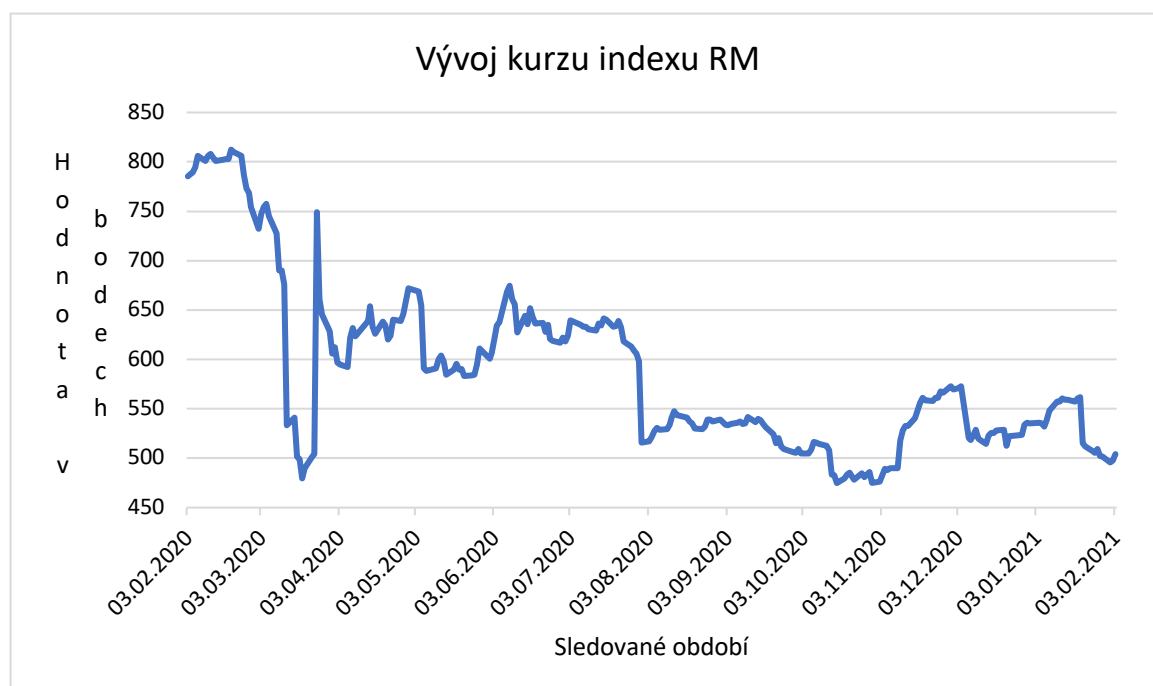
Tabulka 8: Akciové tituly obsažené v indexu RM

Název	Počet kusů
ČEZ, A.S.	215 195 904
ERSTE GROUP BANK AG	317 012 763
O2 C.R.	322 089 890
KOMERČNÍ BANKA	30 407 882
DEUTSCHE TELEKOM AG	218 066 000
UNIPETROL	181 334 764
CETV	36 024 273
PHILIP MORRIS ČR	1 913 698
CPI FIM	65 663 196

Zdroj: vlastní zpracování dle RMSYSTÉM : Složení indexu RM [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/burza-sluzby/slozeni-indexu-RM>

Níže uvedený graf (Graf 4) zobrazuje vývoj kurzu indexu RM. Tabulka (Tabulka 9) pod grafem zobrazuje procentuální a bodovou změnu grafu za sledované období.

Graf 4: Vývoj kurzu indexu RM

Zdroj: vlastní zpracování dle RMSYSTÉM : Index [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/vysledky/index>

Tabulka 9: Změna indexu RM za sledované období

Celková změna indexu RM	
Počáteční hodnota 02.03.2020	785,39
Konečná hodnota 02.03.2021	504,48
Změna	-280,91
Změna v %	-35,77

Zdroj: vlastní zpracování dle RMSYSTÉM : Index [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/vysledky/index>

Akciový index RM neměl moc příznivý vývoj. Za sledované období klesl o více než jednu třetinu a to o 35,77 %. V březnu zaznamenal index hluboký propad s následným vzrůstem na původní hodnotu v rámci čtrnácti dnů. Od tohoto okamžiku po zbytek sledování klesal. Největší podíl na tomto poklesu měly akcie ERSTE GROUP BANK AG s poklesem 18 %.

4.2 Vývoj kurzu akcií obchodovaných na BCPP

4.2.1 ČEZ, a. s.

Společnost České energetické závody, zkráceně ČEZ je akciová společnost, která vyrábí a distribuuje elektrickou energii, zemní plyn a tepelnou energii koncovým zákazníkům. ČEZ provozuje v české republice také několik jaderných, vodních, uhelných, větrných a slunečních elektráren. Společnost ČEZ patří také mezi poskytovatele telekomunikace a zabývá se těžbou uhlí.

Akcie společnosti ČEZ se začaly veřejně obchodovat na BCPP 22. června 1993. Akcie jsou zaknihované a mají formu na majitele. Společnost vyplácí držitelům akcií dividendy. Nejvyšší hodnota dividendy byla v roce 2009 a to 53 Kč na jednu akcii. Dividenda na jednu akcii vyplacená v roce 2020 za rok 2019 byla 34 Kč. Nyní se dají akcie zakoupit také přes RM-Systém. Akcie ČEZ jsou nejobchodovanější akcie na pražské burze. K 30. červnu 2020 bylo vydáno 537 989 759 akcií o nominální hodnotě 100 Kč. Největším akcionářem je Česká republika s podílem na základním kapitálu necelých 70 %. (Skupina ČEZ, 2021)

Graf 5: Vývoj kurzu akcií společnosti ČEZ, a. s.

Zdroj: Vlastní zpracování dle kurzycz: ČEZ – ČESKÉ ENERGETICKÉ ZÁVODY, Přehled kurzů cenných papírů. Burza Praha a RMSYSYTEM [online]. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/akcie-cz/prehled.asp?T=PK&day=1.1.2022&CP=183&MAXROWS=60&RF=180>

Na začátku sledovaného období dne 3. února 2020 byla hodnota akcie společnosti ČEZ 504,5 CZK. Od tohoto data zaznamenala výrazný pokles až na svou nejnižší hodnotu v pozorovaných dvanácti měsících 358 CZK 16. března 2020. Následoval růst zpět skoro na původní hodnotu ve sledovaném období (503 CZK). Po mírném poklesu kurzu se hodnota dostala na maximum 542 CZK 15. ledna 2021. Ke konci období je hodnota jedné akcie 520 CZK a celková změna za sledované období je 4,42 %, tedy zisk 15,5 Kč za jednu akcii.

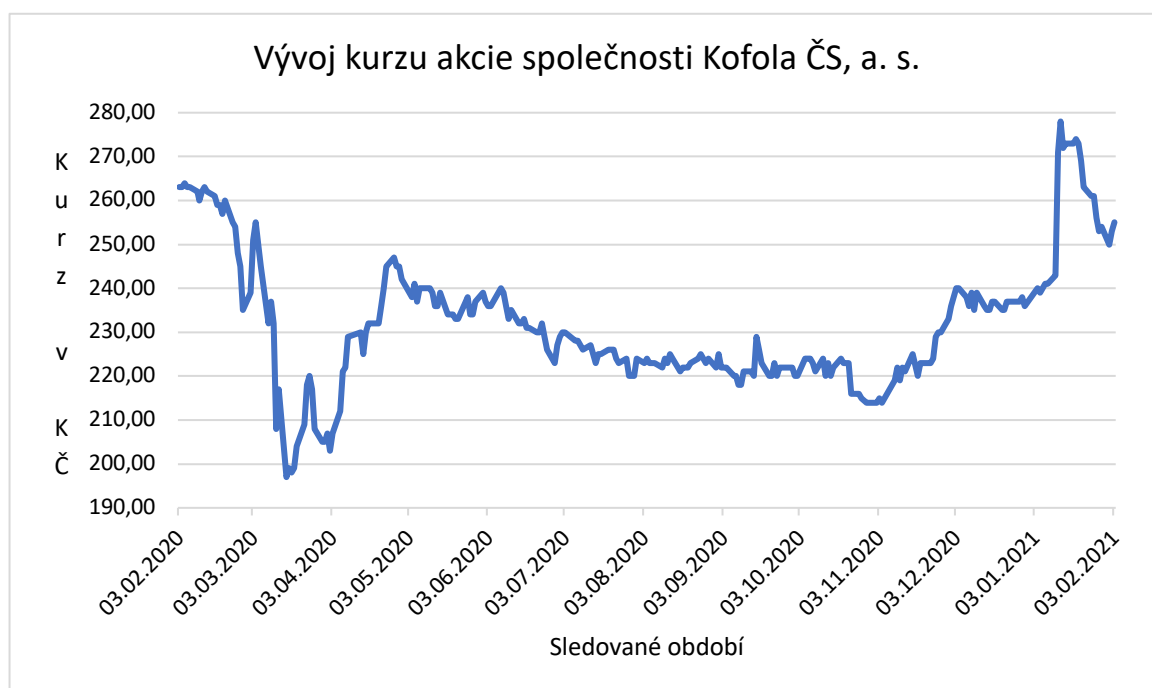
4.2.2 Kofola ČS, a. s.

Společnost Kofola ČeskoSlovensko je součástí skupiny Kofola. Skupina Kofola je jeden z hlavních výrobců a distributorů nealkoholických nápojů ve východní a střední Evropě, celkově má jedenáct hlavních závodů.

Mezi nejvýznamnější značky patří Kofola, Vinea, Rajec nebo energetické nápoje Sementex. Pod skupinu Kofola patří také Ugo čerstvé saláty a džusy. (Kofola československo, 2021)

Akcie společnosti Kofola ČS se začaly obchodovat na Burze cenných papírů Praha teprve 10. října 2015. A od uvedení na trh hodnota kurzu pomalu klesá. Bylo vydáno již 22 291 948 kusů. Maximální kurz byl 2. prosince 2015 515 CZK a minimální hodnota kurzu byla 16. března 2020 197 CZK. Stejně jako ČEZ, Kofola také pravidelně vyplácí držitelům dividendu. V roce 2020 to bylo 13,5 Kč za jednu akcii. (PSE, 2021)

Graf 6: Vývoj kurzu akcií společnosti Kofola ČS, a. s.

Zdroj: Vlastní zpracování dle kurzycz: KOFOLA CS, Přehled kurzů cenných papírů. Burza Praha a RMSYSTEM [online]. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/akcie-cz/prehled.asp?T=PK&day=1.1.2022&CP=5534&MaxRows=200&RF=200>

Graf (Graf 6) zobrazuje pohyb kurzu společnosti Kofola ČS. Ve sledovaném období klesla hodnota z 263 CZK 3. února 2020 na historické minimum 197 CZK 16. března 2020. Následně cena lehce rostla až do 29. dubna 2020 kdy dosáhla 245 CZK. Od tohoto dne následoval pozvolný pokles až do 11. ledna 2021, kdy se akcie dostla na hodnotu 243 CZK a poté během jediného dne se dostala na hodnotu 271 CZK 12. ledna 2021 a den na to na maximum za sledované období na 278 CZK 13. ledna 2021. Na konci období byla hodnota akcie 255 CZK. Za sledované období klesl kurz akcie o 3,41%.

4.3 Vývoj kurzu akcií obchodovaných na burze RM-Systém

4.3.1 Microsoft Corporation

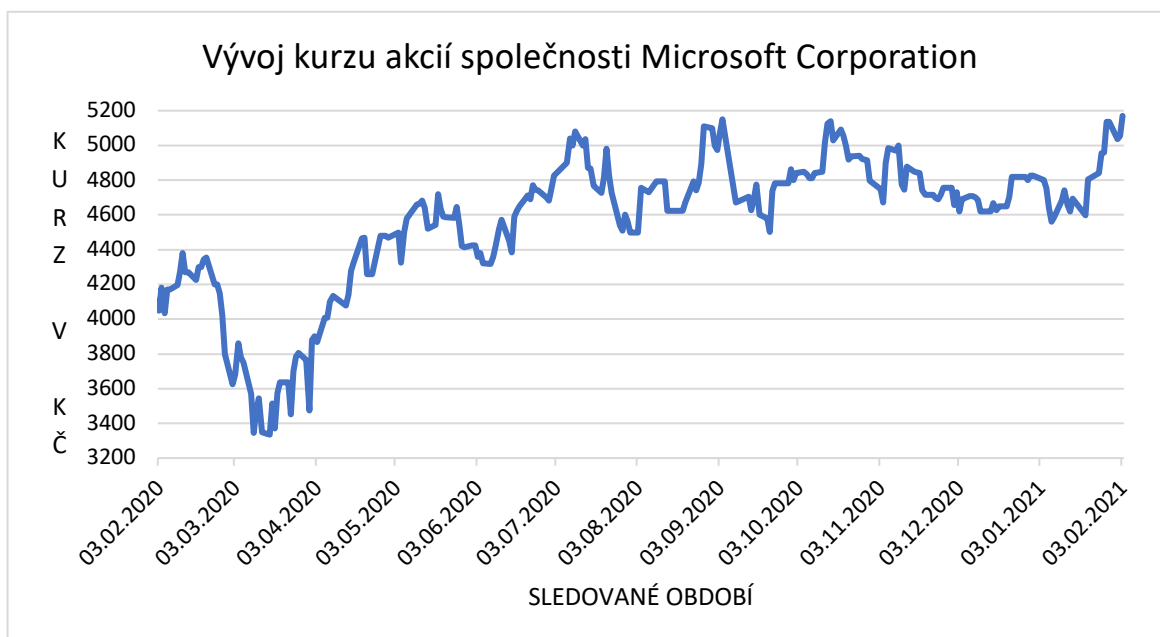
Společnost Microsoft byla založena roku 1975 Billem Gatesem a Paulem G. Allenem. Microsoft je jeden z předních světových technologických výrobců. Vytváří operační systémy Microsoft Windows pro počítače, tablety či telefony. Vytvořil nejvyužívanější kancelářské programy Microsoft Office. Působí také v herním průmyslu se svou konzolí Xbox, nyní již 5. generace. Společnost Microsoft vlastní také několik společností, například Skype Communications, Nokia nebo Mojang. (Hall, 2021)

Společnost celosvětově zaměstnává více než 163 000 lidí. Je to jedna z největších technologických společností ve Spojených státech Amerických, spolu s Applem, Facebookem, Googlem a Amazonem. Dnes je Microsoft čtvrtá nejhodnotnější společnost na světě s hodnotou přesahující 100 miliard USD. (Liu, 2020)

V únoru roku 2008 dochází na české burze cenných papírů Praha k dalšímu rozšíření o zahraniční tituly do kterého patří také společnost Microsoft. Hodnota akcií začínala na 479,6 CZK. Nejnižší hodnotu akcie zaznamenaly 10. března 2009, kdy klesla na 323,7 CZK. Nejvyšší hodnoty dosáhly tento rok 4. února 2021, kdy hodnota dosáhla 5240 CZK. (RMSYSTÉM, 2021)

Vývoj kurzu za sledované období zachycuje grafu (Graf 7).

Graf 7: Vývoj kurzu akcií společnosti Microsoft Corporation

Zdroj: Vlastní zpracování dle RMSYSTÉM : Jednotlivé cenné papíry [online]. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/vysledky/historie-obchodovani/jednotlive-cenne-papiry?ticker=BAAMICRC>

Kurz akcií Microsoft se zvýšil více než 10krát od začátku obchodování na RM-Systemu. Na počátku obchodování ve sledovaném období byla hodnota jedné akcie 4050 CZK. Následuje pokles hodnoty na 3335 CZK 16. března 2020. Po zbytek sledovaného období kurz akcií pouze s malými výkyvy roste až na hodnotu 5170 CZK k poslednímu dni období. Po 12 měsících kurz akcií vzrostl o 24,28 %. Hodnota jedné akcie stoupla o 1120 CZK.

4.3.2 Facebook Inc.

Facebook je největší sociální síť světa, založena roku 2004 za účelem komunikace mezi studenty Harvardovy univerzity. Po průběžném rozšiřování možných uživatelů se od 26. září 2006 může připojit každá osoba starší 13 let. Uživatelé mohou mezi sebou hrát hry, chatovat nebo zakládat skupiny či skupinové chaty. V únoru roku 2020 přesáhl počet jeho uživatelů 2,5 miliardy. Alespoň jednou do měsíce se na něj připojí jedna třetina světové populace, denně se připojí více než 1,66 miliardy uživatelů. V České republice využívá tuto sociální síť více než polovina obyvatel. Facebook také vlastní mobilní aplikace Facebook Messenger, Instagram a WhatsApp. (Holzman, 2020)

Akcie společnosti Facebook se na burze RM-systém začaly obchodovat 13. listopadu 2015 při dalším rozšíření nabídky zahraničních titulů s počáteční hodnotou 2696 CZK. (RMSYSTÉM, 2021)

Graf (Graf 8) zobrazuje vývoj kurzu akciového titulu společnosti Facebook Inc.

Graf 8: Vývoj kurzu akcií společnosti Facebook Inc.

Zdroj: Vlastní zpracování dle RMSYSTÉM : Jednotlivé cenné papíry [online]. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/vysledky/historie-obchodovani/jednotlive-cenne-papiry?ticker=BAAFB>

Uvedený graf zobrazuje pohyb kurzu akcií společnosti Facebook. Začátkem období kurz rostl, ale po necelém měsíci začal klesat až na minimální hodnotu za období 19. března 2020 na 3545 CZK. Po tomto propadu následoval růst až do 27. srpna 2020 na historické maximum 6680 CZK. Následoval menší propad kurzu na 5870 CZK 21. září 2020. Poté opět růst až do 10. listopadu 2020 na hodnotu 6440 CZK. Ke konci sledovaného období už pouze korekce na konečnou hodnotu 6340 CZK. Nejvyšší nárůst ze sledovaných titulů za 12 měsíců zaznamenal právě Facebook jehož kurz vzrostl o 38,73 %, tedy o 1770 CZK.

5 Výsledky a diskuse

5.1 ČEZ, a. s.

První společnost, jejíž hodnota kurzu akcií byla sledována je společnost ČEZ, a. s. Hodnota kurzu akcie k prvnímu sledovanému dni byla 503,5 CZK. Po prvním měsíci sledování zaznamenala společnost ČEZ propad akcií, který trval až do 16. března 2020, kdy se zastavil na hodnotě 358 CZK. Jedním z důvodů byla celosvětová koronavirová krize a celkové chování některých investorů, kteří se svých cenných papírů zbavovali. Propadu také napomohla ropná krize, která zavinila propad ceny ropy o několik desítek procent.

Následovalo zotavení kurzu až do 1. července 2020, kdy se hodnota vrátila na 503 CZK. 29. června 2020 byla schválena výplata dividend držitelům akcií, a to ve výši 34 Kč za jednu akcii. To také vyhnalo cenu akcií ještě o něco nahoru až do rozhodného dne 3. července 2020, který byl posledním dnem na nárok výplaty dividend z akciového titulu. Zpravidla poté ale hodnota akcie klesá o čistý zisk z dividendy, tedy očištěný o 15% daň. Tento propad můžeme u akcií ČEZu sledovat, když hodnota klesala až do 30. července 2020 a zastavila se na hodnotě 445 CZK.

Následoval mírný růst do poloviny srpna na 476,5 CZK a poté opět pozvolný pokles. Následuje růst od poloviny prosince do první poloviny ledna o necelých 100 CZK na jednu akcie. Tento růst byl z největší pravděpodobností zapříčiněn růstem ceny elektrické energie v Evropě za MWh.

Na konci sledovaného období prošel kurz pouze menší korekcí na konečných 520 CZK za jednu akcii k 3. únoru 2021. Akcie společnosti ČEZ, patří k nejobchodovanějším titulů v České republice. Jejich hodnota vzrostla za sledované období o 4,42 % na jednu akcie. Investici do tohoto titulu bych z dlouhodobého hlediska určitě doporučil, hlavně kvůli pravidelné výplatě dividend v průměrné výnosu 7 %.

5.2 Kofola ČS, a. s.

Druhou společností, u které byl sledován vývoj kurzu akcií je společnosti Kofola ČS a. s. V průběhu sledovaného období se akcie Kofoly propadly na historické minimum a to 197 CZK za akcii k 16. březnu 2020.

Důvodem tohoto poklesu byla covidová opatření v České republice a na Slovensku. Kvůli uzavření obchodních center, kde se objevují pobočky UGO, a také restaurací a dalších gastronomických provozů, poklesly Kofole tržby o více než 250 milionů Kč v druhém kvartále roku 2020. Po převzetí společností Ondráškova a Karlovarská korunní a také díky letnímu rozvolnění se akcie částečně zotavily, ale pozdější opětovná opatření přispěla k pozvolnému klesání kurzu. 26. říjen 2020 byl rozhodný den pro výplatu dividendy za rok 2019 ve výši 13,5 Kč na jednu akcii. Na začátku roku 2021 zaznamenal kurz vysoký nárůst po stanovení cílové hodnoty akcie na 367 CZK analytiky komerční banky.

Na konci sledovaného období byla hodnota jedné akcie 255 CZK tedy o 8 Kč méně než na začátku sledovaného období. S pokračující situací v České republice a na Slovensku a bez vidiny většího rozvolňování by hodnota kurzu mohla ještě o něco klesnout, a to by mohla být vhodná doba pro dlouhodobou investici do akcií, které mají také pravidelnou dividendu, která byla v roce ve výši 6,25 % z ceny akciového titulu.

5.3 Microsoft Corporation

Akcie Microsoftu patří mezi tzv. „Blue chips“ akcie, tedy akcie leaderů na burzovním trhu. Akcie společnost Microsoft Corporation od roku 2012 meziročně jenom stoupají. Cenné papíry zaznamenaly za sledované období růst 24,28 % a pandemie se na tom podílí z velké části. Kvůli lockdownům po celém světě se mezi studenty a také mezi firmami, které praktikují home office rozšířil Microsoft Teams. Začátkem pandemie na přelomu února a března roku 2020 zaznamenaly akcie pokles o více než 15 % způsobený panikou investorů a větším prodejem tohoto titulu.

Od druhé poloviny března následuje růst s pouze malými výkyvy až do konce sledovaného období, kdy se kurz zastavil na hodnotě 5170 CZK. Akciím také pomohlo uvedení na trh konzole nové generace Xbox Series X, který je kvůli velkému zájmu pár dní od začátku prodeje nedostupný.

Díky stabilním výsledkům společnosti a meziročnímu růstu hodnoty kurzu po dobu osmi let, bych určitě akciový titul Microsoft Corporation dlouhodobě doporučil do investičního portfolia.

5.4 Facebook Inc.

Další společnost technologického sektoru Facebook Inc., stejně jako Microsoft, patří mezi „Blue chips“ společnosti. Společnosti se na RM-Systému daří, od začátku obchodování 13. listopadu 2015 do 03. února 2021 vzrostla 2,35krát. Na začátku sledovaného období byla hodnota kurzu 4570 CZK. Následoval propad o více než 1000 CZK na hodnotu 3500 CZK 18. března 2020. Zapříčiněný ekonomickou situací začátkem pandemie. Největší podíl na tržbách společnosti mají reklamy a kvůli opatřením, která uzavřely hned několik tisíc provozoven po celém světě, tento příjem výrazně poklesl.

Následuje pozvolný růst a následně stagnace až do 19. května 2020, kdy Facebook oznámil spolupráci se společností Shopify, se kterou začne expandovat na pole elektronické komerce. Poté znovu můžeme sledovat klidný růst až do 27. srpna 2020, kdy po oznámení společnosti o testování nové záložky Facebook Shop ve své aplikaci, kde bude možné nakoupit z e-shopů přímo na Facebooku. Následoval prudký růst akcií o 10 %.

Ke konci období se kurz uklidňuje pouze s mírnými výkyvy směrem nahoru. Hodnota kurzu poslední den sledovaného období je 6340 CZK. Tedy 38,73 % nárůst za 12 měsíců. Nejvíce ze všech sledovaných titulů.

Stejně jako u Microsoftu a ostatních „Blue chips“ společností, bych investici do akcií společnosti Facebook doporučil dlouhodobě. Pohybuje se nyní blízko historického maxima a nejlepší by bylo pro investora nakoupit v mírném propadu, ale díky situaci, se kterou se poslední rok potýkáme bude technologický sektor s největší pravděpodobností do budoucna ještě růst.

6 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo popsat instrumenty finančního trhu, burzu a její členění a seznámit se s několika konkrétními akciovými indexy. Celosvětově nejobchodovanějším finančním nástrojem je forex, konkrétněji měnové páry s americkým dolarem, které se podílejí na většině obchodů. V teoretické části je také popsána burza, která je institucí rozšířenou takřka po celém světě a má svá specifická členění. Existují tři základní druhy burz. Jedná se o burzy cenných papírů, burzy komoditní a devizové. Burzy mají své specifické funkce, mezi které patří především funkce obchodní a cenotvorná.

V praktické části byla pozornost věnována burzám v České republice, především burzám cenných papírů. První z těchto burz je Burza cenných papírů Praha, a. s., která je určena zejména velkým investorům. Na této burze byly sledovány akciové tituly společností ČEZ, a. s. a Kofola ČS. Všechny tituly byly sledovány po dobu dvanácti měsíců, a to v období od 3. února 2020 až do 3. února 2021.

Druhou burzou cenných papírů, které byla věnována pozornost je RM-System, česká burza cenných papírů, a. s. Na této burze, určené především středním a menším investorům, byl za sledované období pozorován vývoj kurzů akciových titulů společností Microsoft Corporation a Facebook Inc., které patří mezi leadery ve svých oblastech.

První dva tituly byly vybrány především kvůli své vlastnosti jednou ročně vyplácet dividendový výnos, který je jistým ziskem držitele akcie neohledně na aktuální kurz titulu.

Další dva akciové tituly, obchodované na české burze cenných papírů RM-System, byly zvoleny kvůli svému technologickému charakteru. Jsou to typy akcií, které patří mezi jedny z nejkvalitnějších a nejobchodovanějších na trhu. To dokazuje i fakt, že oba tyto tituly vzrostly za sledované období i přes nepřízeň pandemické situace, se kterou se potýká celý svět, o více než dvacet procent.

Všechny zmíněné akciové tituly, bych budoucímu investorovi na základě jejich charakteru doporučil, ovšem s rozumnou diverzifikací svého kapitálu. Do investorova portfolia bych také doporučil zahrnout akciové indexy amerických burz, které jsou jednou z nejstabilnějších forem dlouhodobého výdělků.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

DVOŘÁK, Petr, MANDEL Martin, REVENDA, Zbyněk, MUSÍLEK, Petr a KODERA Jan. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2015. ISBN 978-80-7261-303-8.

HARTMAN, Ondřej. *Začínáme na burze : jak uspět při obchodování na finančních trzích - akcie, komodity, forex a kryptoměny – rozšířené vydání*. Brno: BizBooks, 2018. ISBN 978-80-2650-802-1.

RADOVÁ, Jarmila, DVOŘÁK, Petr a MÁLEK, Jiří. *Finanční matematika pro každého*. 8. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing a. s., 2013. ISBN 978-80-2474-831-3.

REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing a. s., 2014. ISBN 978-80-2479-407-5.

SYROVÝ, Petr. *Investování pro začátečníky*. 3., zcela přepracované vydání. Praha: Grada Publishing a. s., 2016. ISBN 978-80-271-0092-7.

ŠTÝBR, David. *Začínáme investovat a obchodovat na kapitálových trzích*. Praha: Grada Publishing a. s., 2011. ISBN 978-80-2477-237-0.

Internetové zdroje

ADMIRALMARKETS. The World's Most Important Stock Exchanges [online]. 2019 [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.admiralmarkets.com/education/articles/general-trading/worlds-most-important-stock-exchanges>

AMADEO, Kimberly. Black Thursday 1929, What Happened, and What Caused It. *In: thebalance.com* [online]. 27.01.2021 [cit. 2021-01-18]. Dostupné z: <https://www.thebalance.com/black-thursday-1929-what-happened-and-what-caused-it-3305817>

BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA. *Free Market* [online]. © 2021 [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: <https://www.pse.cz/obchodovani/trhy/free-market>

BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA. *KOFOLA ČS* [online]. © 2021 [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <https://www.pse.cz/detail/CZ0009000121>

BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA. *Orgány a struktura burzy* [online]. © 2021 [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: <https://www.pse.cz/o-nas/burza-cenny-ch-papiru-praha/organy-a-struktura-burzy>

BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA. *Prime Market* [online]. © 2021 [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: <https://www.pse.cz/obchodovani/trhy/prime-market>

BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA. *Standard Market* [online]. © 2021 [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: <https://www.pse.cz/obchodovani/trhy/standard-market>

BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA. *Start Market* [online]. © 2021 [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: <https://www.pse.cz/obchodovani/trhy/start-market>

ČESKOMORAVSKÁ KOMODITNÍ BURZA KLADNO. [online]. © 2015 [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.cmkbk.cz>

Finance v praxi. *Akciové indexy PX na BCPP* [online]. 01.02.2019 [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.financevpraxi.cz/finance-indexy-burzy-cennych-papiru-praha>

Fio banka. *Burza cenných papírů Praha* [online]. © 2020 [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.fio.cz/akcie-investice/obchodovani-akcie/akcie-cr/obchodovani-prazska-burza>

FINEX.cz. *Kryptoměny – Jak fungují a jak na nich vydělat? Seznam a kurz kryptoměn* [online]. © 2014 - 2021 [cit. 2021-01-15]. Dostupné z: <https://finex.cz/rubrika/kryptomeny/>

FINEX.cz. *PX index – Aktuální hodnota, graf, vývoj a další* [online]. © 2014 - 2021 [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: <https://finex.cz/index/px-index/>

FXstreet.cz. *1. část – Co to vlastně forex je?* [online]. © 2009 - 2021 [cit. 2021-01-15]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/1cast-co-to-vlastne-forex-je.html>

FXstreet.cz. *3. část – Měnové páry* [online]. © 2009 - 2021 [cit. 2021-01-15]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/3-cast-menove-pary.html>

HALL, Mark. *Microsoft Corporation American company*. In: britannica.com [online]. 2021 [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Microsoft-Corporation>

HOLZMAN, Ondřej. *Facebook po světě používá každý měsíc 2,5 miliardy lidí. V Česku je to více než polovina populace*. In: czechcrunch.cz [online]. 04.02.2020 [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.czechcrunch.cz/2020/02/facebook-po-svete-pouziva-kazdy-mesic-25-miliardy-lidi-v-cesku-uz-je-to-vice-nez-polovina-populace/>

HOLÝ, Petr. *Burzovní indexy: 10 nejdůležitějších akciových indexů*. In: lynxbroker.cz [online]. 2021 [cit. 2021-01-17]. Dostupné z: <https://www.lynxbroker.cz/vzdelavani/akciove-indexy/>

Kofola Československo. *Skupina Kofola* [online]. 2021 [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <https://investor.kofola.cz>

Kurzycz. *Index PX Net Total Return, Burza Praha – historie, vývoj* [online]. 2021 [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.kurzycz.cz/akcie-cz/burza/index-px-net-tr/>

LIU, Shanghong. *Number of employees at Microsoft Corporation from 2005 to 2020*. In: statista.com [online]. 12.08.2020 [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/273475/number-of-employees-at-the-microsoft-corporation-since-2005/>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Komoditní burza Praha* [online]. 09.09.2016 [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/stavebnictvi-a-suroviny/komoditni-burzy/komoditni-burzy-v-cr/komoditni-burza-praha--150416/>

MLÝNEK, Jonáš. *OTC obchodování – příležitosti a rizika Over-The-Counter trhů*. In: lynxbroker.cz [online]. 17.7.2020 [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.lynxbroker.cz/vzdelavani/otc-obchodovani/>

RMSYSTÉM. *Burza cenných papírů* [online]. © 2008 [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/vzdelavani/burza-cennych-papiru>

RMSYSTÉM. *Inteligentní pokyny* [online]. © 2008 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/burza-sluzby/typy-obchodu/inteligentni-pokyny>

- RMSYSTÉM. *Jednotlivé cenné papíry* [online]. © 2008 [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/vysledky/historie-obchodovani/jednotlive-cenne-papiry?ticker=BAAFB>
- RMSYSTÉM. *Jednotlivé cenné papíry* [online]. © 2008 [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/vysledky/historie-obchodovani/jednotlive-cenne-papiry?ticker=BAAMICRC>
- RMSYSTÉM. *Pokyn EasyClick* [online]. © 2008 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/burza-sluzby/typy-obchodu/pokyn-easyclick>
- RMSYSTÉM. *Přímý obchod* [online]. © 2008 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/burza-sluzby/typy-obchodu/primy-obchod>
- RMSYSTÉM. *Složení indexu RM* [online]. © 2008 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/burza-sluzby/slozeni-indexu-RM>
- RMSYSTÉM. *Standardní pokyn* [online]. © 2008 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/burza-sluzby/typy-obchodu/pokyn-standardni>
- RMSYSTÉM. *Základní informace* [online]. © 2008 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.rmsystem.cz/spolecnost/zakladni-informace>
- SKUPINA ČEZ. *STRUKTURA AKCIONÁŘŮ* [online]. © 2021 [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <https://www.cez.cz/cs/o-cez/cez/akcionari>
- STRÁNÍK, Tomáš. *Kompletní průvodce pro obchodování s akcemi!* In: *lynxbroker.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-01-17]. Dostupné z: <https://www.lynxbroker.cz/vzdelavani/investice-do-akcii-11-rad/#typy-akcii>
- TRADE SMART. *Komodity FUTURES – co jsou a jak fungují?* [online]. 05.02.2017 [cit. 2021-01-15]. Dostupné z: <https://www.tradesmart.cz/komodity-futures/>
- TŮMA, Libor. *BCPP – od historie po současnost.* In: *kurzy.cz* [online]. 29.07.2014 [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/369372-bcpp-od-historie-po-soucasnost/>